

Oponentský posudek na disertační práci Mgr. Ivany Sýkorové:

„Pražské brownfields: příležitost či hrozba pro rozvoj metropole?“

Všeobecné informace:

Disertační práce Mgr. Ivany Sýkorové patří zvoleným tématem k zatím omezené skupině autorských prací, které v české odborné literatuře řeší otázku brownfields, neboli opuštěných ploch z předchozího ekonomického cyklu. Ačkoliv autorka přináší poměrně reprezentativní přehled citovaných zdrojů (především zahraničních), je znát, že badatelský zájem geografie, případně jiných vědních disciplín je stále ve své iniciační fázi rozvoje, zejména pak v zemích postižených stejným osudem poválečného politického vývoje, a to i přesto že autorka odkazuje na některé práce, které se zabývají brownfields v postkomunistických městech.

V rovině teoretického zarámování problematiky se autorka zabývá otázkou definic a klasifikace brownfields, přičemž jednoznačně poukazuje na nejednotnost při používání klíčového termínu. Z řady definic si pro svou práci nakonec zvolila definici, kterou pro svůj monitoring brownfields používá město Brno. V rovině praktické využila autorka svých zkušeností (i pomoci studentů geografie na PřF UK), aby aktuálně zmapovala výskyt brownfields na území Prahy a zařídila je do logicky vymezených kategorií. Poté provedla analýzu regeneračního potenciálu brownfields. Poslední nosná část disertační práce je věnována podpoře veřejného sektoru při regeneraci brownfields, které diskutuje jak na úrovni centrálních institucí, tak na úrovni regionálních vlád a institucí s průmětem do podmínek České republiky. Jde o konzistentní a logický postup, i když zejména ve vztahu k metodice, která je vysvětlována dle potřeby kontinuálně, vyznívá tento přístup poněkud odtažitě (navíc se některé metodické poznámky opakují – např. pokud jde o zvolenou definici i kritéria, str. 31 a 39).

Aktuálnost zvoleného tématu:

Zvolené téma je značně aktuální, a to nejen vzhledem k celospolečenské a ekonomické závažnosti problému (sociální, ekonomická, environmentální aj. deprivace území, ekonomický restart rozvoje území ad.). ale také proto že stále v tuzemské odborné literatuře (především pak geografické) hledáme podobně dobře propracovaná témata.

Z přehledu citované literatury je očividné, že Česká republika začíná teprve řešit problém zvaný „brownfields“, zatímco „jinde“ (vyspělé státy západní Evropy a USA) tomu tak zdaleka není, což samo o sobě dává potenciálním autorům na toto téma relativně značnou volnost ve zpracování i prezentování ukázkových, případně jinak vhodných příkladů.

Cíle práce a jejich splnění:

Cíle práce, tak jak byly výtčeny str. 10, byly splněny. Byly zodpovězeny v míře dostatečné a průkazně, což dává možnosti dalším autorům prolongovat výzkumné téma. To koneckonců uplatnila také sama autorka ve své práci, když navázala na práce a výsledky jiných autorů, zabývajících se daným tématem a zájmovým územím.

Metody zpracování:

Za hlavní metody pro empirickou část práce byly použity dostupné techniky sociálně-ekonomického výzkumu, tj. terénní průzkum a rozbory, dotazníkové šetření, interview. Stejně jako použití i zpracování výsledků bylo provedeno na standardní úrovni a s možnostmi uplatnění pro další práce stejného zaměření.

Zhodnocení výsledků práce:

Výsledky práce jsou jasné a přehledné. Jsou vhodně uváděny do kontextu širšího informačního pole k předmětnému výzkumnému tématu a v řadě bodů jsou podnětné pro realizaci regionálně-rozvojových projektů a participaci geografie na nich. Lze se domnívat, že výsledky nezůstanou dlouho mimo okruh badatelského zájmu a aplikační decizní sféry, tj. zejména veřejného sektoru.

Přínos práce k rozvoji vědní disciplíny.

Disertační práce je zpracována na solidní odborné úrovni. Pracuje s nejnovější odbornou (geografickou) literaturou) a její využití k rozvoji geografie v užším i širším pojetí je dáno jednak aktuálností zvoleného tématu, jednak rozšířením informačního pole o konkrétní poznatky v tematickém okruhu transformace funkční struktury postkomunistického města. Navazuje na okruh prací, které k tomuto tématu byly již dříve publikovány v české geografické literatuře z okruhu „pražské geografie“. Vzhledem k dimenzi zájmového území jsou výsledky zcela určitě využitelné i pro jiná území a regiony v rámci středoevropského prostoru.

Připomínky, otázky a poznámky k práci:

K práci nemám zásadních připomínek, spíše pár diskusních otázek, které vyplývají z charakteru disertační práce a jejich výsledků:

- Opravdu je okruh odborné literatury vztahující ke středoevropskému prostoru a brownfields tak úzký až omezený? Pokud je mi známo např. město Ostrava před několika roky se účastnilo konferencí na výměnu zkušenosti s městy podobného osudu: Miszkolc, Košice aj., určitě by závěry těchto konferencí byly pro práci užitečné, a to i přesto že se jedná o odlišný typ území. V souvislosti s tím se nedomnívám, že např. polská geografická literatura by vykazovala takový nedostatek stejně či podobně zpracovaných témat?
- Pro informaci by bylo dobré nejen zmínit výzkumné programy MMR a MŽP (str. 33), ale přinést také jejich hlavní zacílení, případně i některé výsledky a výstupy (poznámka: Ministerstvo místního rozvoje neexistuje). Stejně tak lze nahlížet na využití dokumentačního materiálu VCPD, který se z velké části soustřeďuje na industriální architekturu hlavního města Prahy.

Celkové hodnocení:

Disertační práce Mgr. Ivany Sýkorové, zabývající se prostorovou analýzou brownfields v Praze a jejich hodnocením pro další rozvoj území, je svým tématem a jeho zpracováním zajímavým a přínosným geografickým dílem. Autorka prokázala, že dovede samostatně vědecky pracovat a vyvozovat vědecky relevantní úsudky, využitelné jak pro vědeckou komunitu (také geografickou), tak pro decizní sféru.

Na základě výše uvedeného doporučuji disertační práci k obhajobě a po její úspěšné obhajobě udělit jmenované vědecko-akademický titul **doktor** (Ph.D.).

v Olomouci, 19. 6. 2009

doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.
Katedra geografie
Přírodovědecká fakulta UP v Olomouci